

1852 — 074

ΛΕΛ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.

ΥΠΟ

Μ. Σ. ΛΕΛΕΚΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ.

1852.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΗΣ

Μ. Ε. ΑΣΙΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Καὶ τῆς ἐκδοτῆς τῆς ἐκδόσεως

1883

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ.

Τ Π Ο

Μ. Σ. ΛΕΛΕΚΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ παρὰ τῇ Καπνικαρέᾳ.

1852.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

1882

W. E. ALABEY

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1882

1882

ΕΚ ΤΟΥ ΤΙΜΟΤΕΛΕΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΟΥ

Κατά την Εξουσία του Επισκόπου Αθηνών

1882

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

ΚΑΘ' ἃ προηγγείλαμεν προσφέροντες εἰς τὴν ἐθνικὴν φιλολογίαν, (κατωτέραν μὲν τῆς τελειότητος, ἣν προεθέμεθα νὰ περιποιήσωμεν εἰς τὸ ἔργον, ἀλλ' ὅπωςδὴποτε πολῦτιμον καθ' ἑαυτὴν καὶ διὰ τοὺς ἐν τῷ κειμένῳ ἐνεσπαρμένους ἀδάμαντας καὶ μαργαρίτας), συλλογὴν τῶν *δημιουργῶν ποιήσεων*. Τὸ ποιητικὸν πνεῦμα, τὸ ὅποιον χαρακτηρίζει τὰ δημιουργηθέντα ἐπὶ δὲν ἀπολείκει ξενισμοῦ καὶ μιμήσεως, οὐδ' ἄμαυροὶ τὴν ἐν αὐτοῖς διαπρέπειαν περιαιτολογίας καὶ κόμπου ἀλαζωνικὸς στόμφος, ἀλλὰ ποῦ μὲν μορμυρὰ καὶ ζῶσα καταλείβεται τοῦ ἔπους ἡ διασκευὴ καὶ καταρδεύει τὴν αἰσθητικὴν κρίσιν τοῦ ἀναγνώστου, ποῦ δὲ παταγώδης καταρράσσεται ἡ προσπάθεια τοῦ ἄρματωλοῦ ποιητοῦ κατὰ τῆς τυραννίας καὶ τῆς δουλοφροσύνης, ποῦ δὲ ἐκστατικὸς θιλέπει ὁ ἔρωσις τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ διάλεκτον καὶ τὴν χαριτόγλωσσον καὶ ἀβρὰν αὐτοῦ ἐκφρασιν εἰς ἑνὸς διστίχου ἐρωτικοῦ τὴν ἐκφραστικότητά. Ταπεινὸς ὑπομνηματιστὴς τῶν ἐκφερομένων ἐν μεγαλοβόρησύνῃ ὁ ζῆλος ἡμῶν, ἔγραψε μετὰ σεβασμοῦ παρ' αὐτοῖς βραχέα τινα σημειώματα,

τὰ κατεπειγόντως ἀναγκαῖα πρὸς διασάφησιν τῆς ἱστορίας τῶν κειμένων, ἐπιφυλαττόμενος ἐν τέλει τοῦ ἔργου νὰ παραρτήσῃ ἐν πλάτει συγκριτικὴν βάσανον τῶν ἐν τῷ κειμένῳ πρὸς τὰ ἐν ταῖς τῶν ἄλλων ἐθνῶν φιλολογίαις καὶ εἴτι ἄλλο ἤθελεν εὐχαρίστως ὁ ἀναγινώσκων ἀκούσῃ.

Καὶ τῷ ὄντι τὸ πολυτιμότερον, μετὰ τὰ ἔπη αὐτὰ, μέρος τῶν τοιούτων ἔργων εἶναι ἡ κατάδειξις τῆς ὁμοιότητος, μεθ' ἧς ἡ ποιητικὴ παράστασις καὶ κατὰ τὰ Ἀπεννίνα καὶ κατὰ τὰς Κασσιτερίδας καὶ ἐν Ἰωνίᾳ καὶ ἐν Ἀττικῇ, καὶ χθές ἔτι καὶ πρὸ χιλιάδος καὶ χιλιάδων ἐνιαυτῶν ἐξέφερε τὰς ἐμπνεύσεις αὐτῆς. Τίς ἀληθῶς δὲν θέλει ἀπληστῶς ἐντροφήσῃ εἰς παραδείγματα, καθ' ἃ ὁ Ὅμηρος ἐμελψεν πάθη καὶ αἰσθήματα κατὰ τὸν αὐτὸν συνειρμὸν καὶ τὴν αὐτὴν τῆς μεταφορᾶς καὶ τῆς παραστάσεως μέθοδον, καθ' ἣν καὶ ὁ ὅλως ἀδαῆς τῶν ἐν Ὅμηρῳ ὀρεινὸς τῆς δεῖνα ἀκρωρείας κατὰ χρόνους πολλῷ μεταγενεστέρους ἐξήγγειλε τὰς διαθέσεις τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ καρδίας;

Τὰ προκείμενα δημοτικὰ ἄσματα στεροῦνται μὲν τῆς ἐκτεταμένης ἐκείνης πολυμαθοῦς ἀνθολογήσεως, καθ' ἣν τοῦ ποιούντος ἡ φαντασία, περινοστοῦσα εἰς τῶν ἱστορικῶν καὶ τοπογραφικῶν γνώσεων τὰ πεδία τὰ πλούσια, ἐκλέγει ἀπ' αὐτῶν τὰ πρόσφορα εἰς τοῦ διδομένου θέματος τὴν ἀνάπτυξιν, πολλαχῶς καὶ τεχνηέντως αὐτὰ συνδυάζουσα, ἀλλὰ, ἅτε ἐπιτυχχάνοντα τοῦ σκοποῦ, πρὸς ὃν ἡ ποίησις ἀποβλέπει, τὴν μετάδοσιν

δηλονότι τοῦ ἐν τῷ ποιοῦντι πάθους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, εἰσὶ παντὸς ἐπαίνου ἀνώτερα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ αἱ ποιήσεις αὗται καὶ ἀνεκτίμητος διανοητικῆ περιουσία τῶν περὶ τοὺς λόγους ἐχόντων.

Καὶ πάσης δὲ ποιητικῆς ἀξίας ἐὰν ᾗσαν ἀμέτοχα τὰ ἄσματα ταῦτα, ἤθελε καὶ πάλιν ὁ ἐγκαυχώμενος εἰς τὸ ἐθνικὸν μεγαλεῖον μετὰ σεβασμοῦ ἐγκύψει εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν διαμαρτυρήσεων, ἃς οἱ ὀρεῖνοι τῆς ἐλευθερίας ἱεροφάνται ἐμελπον ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις κατὰ καιροὺς ἐθνικῶν περιπετειῶν καὶ δυναστικῶν προγραφῶν τοῦ ἐλληνισμοῦ.

Ἄλλ' ἐπιμένοντες νὰ φρονῶμεν, ὁμογνωμονοῦντας ἔχοντες, οὐ μόνον τοὺς ἐπὶ φιλολογίᾳ διαπρέποντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς μόλις ἐπισπασαμένους ἔρχθον ἓνα τῶν φιλολογικῶν γνώσεων, ὅτι τὰ δημῳδῆ ἐλληνικά ἄσματα δικαίως ἀπὸσχόλησαν τὴν φιλόπονον περιέργειαν τῶν νεοελληνιστῶν Γερμανῶν, Γάλλων καὶ Ἰταλῶν, καὶ ὅτι ἐφάμιλλον πολλαχοῦ αὐτῶν εὕρισκε τις τὴν δύναμιν τῆς ἐκφράσεως καὶ τὸ εὖστοχον τῆς ὁμοιώσεως πρὸς τὰς τοιαύτης φύσεως καλλονὰς τῶν κλασικῶν ποιητῶν τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος, προσηλοῦμεν καὶ τὸ ἀδαμαντοκόλλητον τοῦτο κόσμημα εἰς τὸν κρῶβυλόν τῆς ἐθνικῆς φιλολογίας.

...τοῦτον τὸν λόγον καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν

...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν
...καὶ τὴν ἐκείνου τὴν ἀποφάντασιν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τ Α Φ Ω Τ Α .

ΣΗΜΕΡΑ ὅν' τὰ φῶτα τὰ φωτεινὰ
Καὶ χαρᾶς μεγάλαις τ' ἀφέντη μας.
Ἔρχεται κυρά μας ἡ παναγιά,
Σπάργανα βασταίνει, παιδὶ κρατεῖ
Καὶ τὸν ἁγιογάννη περικαλεῖ·
« Ἀγιογιάνν' ἀφέντη καὶ πρόδρομε,
Δύνασαι βαπτίσης θεοῦ παιδί, —
Δύναμαι καὶ θέλω καὶ προσκυνῶ·
Ν' ἀναβῶ στοὺς ἁγίους τοὺς οὐρανοὺς,
Νὰ περικαλέσω τὸν κύριο,
Νὰ μοῦ δώσῃ δρόσο καὶ λίβανο,
Νὰ καταλαγιάσω τὰ οὐδῶλα,
Νὰ κατατροπώσω τὸ δαίμονα,
Τότε νὰ βαπτίσω θεοῦ παιδί,
Καὶ νὰ παραδώσω θεοῦ ψυχή. » —

Τὸ περιστερὰκι τὸ οὐδολο
Ἦκαμε περάσῃ τὸν πόταμο,
Ἔπεσε ραίσθη τὸ πόδιτου.
Μάζο χορταράκι καὶ σκέπαστο,
Πᾶρε λιβανάκι λιβάνιστο.

Οἱ παῖδες τῶν χωρικῶν τὴν ἐσπέραν τῆς παραμονῆς τῶν
θεοφανείων προστρεπόμενοι εἰς ἐκάστης οἰκίας ἢ ποιμενικῆς

(ΤΟΥ ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ.

Εσεῖς πουλιά τῆς Λιάκουρας κι' ἀηδώνια τοῦ Σαλῶνου,
Καὶ σὺ, πετρίτ' ὀγλήγωρε, ποῦ πᾶς τῆς καταδόθραις
Χαιρέτα μου τὴν κλεφτουριά τὸ Γιάννη Διοβουνιώτη·
Τούρκους νὰ μὴν πιστέφουνε, ἀγάδες Σαλωνίταις,
Γιατὶ πιστεύθηκα κ' ἐγὼ στὸ γυιὸ τοῦ Μουσταφάγα,
Καὶ κείτομαι τώρα στὴ γῆς κορμὶ δίχως κεφάλι,
Δίχως τὰ παλληκάρια μου καὶ δίχως τ' ἄρματα μου.

Τὸ προτεταγμένον ἄσμα ἐπλεξάν οἱ ἐλευθερόφρονες νέοι τῆς
Παρνασσίδος μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ ἀπὸ τῆς Κρίσεως ἥρωος
Ἀλεξίου Καλογήρου τοῦ φίλου τοῦ γλυκεῆς φωτὸς τῆς ἐλευθε-
ρίας. Ἡ δολοφονία αὕτη ἐγένετο τὸ 1802 τὸν τρόπον τόνδε.
Ὁ υἱὸς τοῦ Μουσταφάγα, τοῦ διέποντος τὰ πράγματα τῆς Ἀμ-
φίσσης, ἦτο κατὰ τὸ φρινόμενον φίλος αὐτοῦ, καὶ προσεκάλε-
σεν αὐτὸν διὰ τῶν προϋχόντων Ἀφίτσας νὰ ἔλθῃ πρὸς ἀντά-
μασιν τοῦ πατρὸς τοῦ. Αὐτὸς ὅμως ἠθέλησε τὴν ἐπίδουλον
πρόσκλησιν, ἔχων κατὰ νοῦν τὸ ἀπίστον τῆς βαρβαρίας. Ἀλλ'
ἀφοῦ καὶ ὑπὸ τῶν προκρίτων πολλὰκις ἐκλήθη, πολλὰς ὑποσχέ-
σεις ὑπισχνουμένων καὶ ἐγγυήσεις διδόντων, ὑπήκουσε. Καὶ ἀφοῦ
κατὰ τὸ σύνθηδες ἐχαιρέτησε τὸν ὑπὸ τῶν δένδρων τὰς πνοὰς,
καὶ παρὰ τῶν ναμάτων τὰς ῥοὰς τοῦ κήπου τοῦ ἐντροφῶντα καὶ
εὐφραυνόμενον κακοήθως μετὰ πολλῶν εὐπλοκάμων καὶ ῥοδα-
χρῶν ὀθιωμανίδων τούρκων, κατεκλίθη καὶ αὐτὸς παρ' ἐκείνῳ.
Ὁ δὲ τούρκος ἐπρόσταξε τὸν ὑπηρέτην αὐτοῦ νὰ προσφέρει
καφὲ καὶ καπνοσύριγγα εἰς τὸν Ἕλληνα, οὗ γενομένου, πρὶν ἢ
ἀρχίσῃ νὰ πίνη καὶ νὰ καπνίζῃ, τούρκος ἄλλος ἐπιστόλισεν
αὐτὸν ὀπισθεν κρύφα καὶ ἀφῆκε νεκρόν. Τότε καὶ ὁ Μουστα-
φάγας ἔσυρε τὸ φάσγανον αὐτοῦ καὶ ἀπέκοψε τὴν κάραν τοῦ
μάρτυρος, ὅστις εἶχεν ἤδη ἀποπνεύσει.)

ΤΟΥ ΝΑΣΟΥΛΑ.

Ἀνάθεμάσας, γέροντες, γέροντες Ῥαφανιώταις,
Μὲ τὰ χαρτιὰ ποῦ στέλνεται στὸν καπετὰν Νασούλα.
Ναρθῆς, ναρθῆς, Νασούλα μου, ναρθῆς νὰ προσκυνήσης,
Θὰ σοῦ χαλάσουν τὸ παιδί τ' ὁμορφοχαϊδεμένο.
Τὸν πήρε τὸ παράπονο καὶ κίνησε νὰ πάη.
Στὸ δρόμο ὅπου πάγαινε, στὸ δρόμο ποῦ παγαίνει·
Ἀγάλ, ἀγάλια, γέροντες, γέροντες Ῥαφανιώταις,
Πῶχω δυὸ λόγια νὰ σᾶς πῶ καὶ νὰ σᾶς μολογήσω·
« Ἀπόψ' εἶδα στὸν ὕπνο μου, στὸν ὕπνο ποῦ κοιμῶμουν
« Μὲ δυὸ σπαθάκια ἔπαιζα, τὰ δυὸ ἦταν ραϊσμένα
« Καὶ τὸ δικό μου τὸ σπαθὶ τσακίσθηκε στή μέση.
"Αἰντε, Νάσιο, μὴ σκιάζεσαι, στὸ νοῦ σου μὴν τὸ βάλλης,
Τάνείρατα ἔναι ψέματα, ποτὲ μὴν τὰ πιστεύης.
Σὰν κίνησε καὶ πάγαινε στὸ Μπέη Ῥαφανιώτη.
Πολλὰ τὰ ἔτη, Μπέη μου. Καλῶς τοῦ τὸ Νασούλα.
Νασούλα, τί μᾶς ἤφερες ποῦρθε; νὰ προσκυνήσης;
Χίλια φλωριά σᾶς ἤφερα καὶ πεντακόσια γρόσια.
Σᾶς ἤφερ' ἀσημόκουπα κρὺο νερὸ νὰ πιῇτε.
Καὶ τὸν τσελάτ' ἐφώναξε, κρυφὰ τὸν κουβεντιάζει.
Τσελάτη μ', τὸ σπαθάκι σου πολὺ νὰ τὸ τροχίσης.
Καὶ ὁ τσελάτης δάκρυσε, πολὺ ρίτσιὰ τοῦ πέφτει.
Κρῖμα ἔναι, Μπέη μου, κρῖμα ἔναι σὲ τέτοιο παλληκάρι,
Καὶ μᾶς ἀκούει ὁ θεὸς τρεῖς χρόνους δὲν ἀνθίζει.

Ἡ ᾠδὴ τοῦ Νασούλα ἐψάλη τὸ 1811 ὑπὸ τῶν συγχωρίων
τοῦ Ῥαφανιωτῶν, ἀφοῦ ἐφρονεύθη τοῦτον τὸν τρόπον. Ὡν διω-
ρισμένος ἀρχηγὸς εἰς ὅλα τὰ περὶ τῆς Ῥαψάνης, ἐχλεύαζεν ἀ-
προκαλύπτως, ἐλοιδορεῖ καὶ ἐλάκου τοὺς τούρκους, ὀπλίτης ὦν
καὶ τέκνον τῆς ἐλευθερίας. Τινὲς ὅμως τῶν προκρίτων, φθονηταί

τῆς θέσεως καὶ τοῦ πλούτου αὐτοῦ, ἐκάλεσαν αὐτὸν παρακλη-
τικῶς, ἵνα ἔλθῃ εἰς τὸν ἐν Ῥαψάνῃ Βένῃ καὶ ἀκούσῃ τὰς ὁποίας
ἔχει νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ὁδηγίας. Ἄλλως ὁ Βένης ἔχει σκο-
πὸν νὰ φονεῖσθῃ τὸν μικρὸν τοῦ καὶ μονογενῆ υἱόν. Ὁ Νασούλας
ἀφοῦ ἤκουσε τοῦτο ἤχθη ὑπὸ τῆς φιλοστοργίας εἰς τὸν Βένῃ
ἐρειδόμενος καὶ εἰς τὰς ἐγγυήσεις τῶν πρώτων τῆς Ῥαψάνης,
οὓς παρηκολούθη. Ὁ Βένης ἐδέχθη τὸν Νασούλαν ὑπομειδιῶν καὶ
τὸ ὄμμα πρὸς τὸν δῆμιον ἔχων ἐρριμμένον. Ἡ ξανθὴ ὁμῶς κόμη
καὶ ἡ ὀφιοέσσα, τὸ αἱματόεν πρόσωπον καὶ τὸ ἀρρένωπὸν τοῦ
Νασούλα ἐξέπληττον τὸν δῆμιον, ὅστις ἱκανὸν ἔμεινε χρόνον
διστάζων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, ἣν ἐξετέλεσε κρύφα, τὴν μάχαιράν
τοῦ ἐμπήξας εἰς τὸ μετάρρενον τοῦ μὲ πολλὴν εὐστάθειαν καὶ
τόλμῃν πρὸς τὸν Βένῃ λελοῦντος Νασούλα.

ΤΟΥ ΜΟΥΣΑΒΑΡΔΟΥΝΙΑ.

Ἐσὶς πουλιὰ τῆς ἀνοιξῆς καὶ ἀρδούνια τῆς Μπαρδούνιας,
Τὸ μαί νὰ μὴ λαλήσετε καὶ ὅλο τὸ καλοκαίρι·
Μουσαμπαρδούνιας πέθανε στῆς Ρούμελης τὰ μέρη·
Ἦρθαν τὰ παλληκάρια τοῦ καὶ φέραν τ' ἄρματά του·
Πίσω ἔρχετ' ἀράπης τοῦ καὶ φέρνει τ' ἄλογά του.

(Οἱ νέοι τῆς Φελλίας ἐποίησαν τὸ τεταγμένον ἀσμάτιον τοῦ
Μουσαβαρδούνια, ὅστις ἔζησε τῇ 1811. Ἀπέθανε δὲ εἰς τὴν
Στερεὰν Ἑλλάδα, ὡς καὶ τὸ ἀσμάτιον λέγει, διότι συμπαρέλα-
βεν ἀπὸ τῆς Φελλίας αὐτὸν ὁ Βελήπασας, ἵνα μετάσχῃ τοῦ
κατὰ τὰ 1812 ἐκτραγέντος πολέμου τῆς Ῥωσσίας· ὅστις πρὶν
ἢ φθάσῃ ἐν τῇ Στερεᾷ ἀπέθανεν. Ἦτο δὲ εὐρωπτος καὶ χαρίεις,
καθ' ἃ οἱ περιλειπόμενοι ἔτι ἐκ τῶν ἐνδόξων τῆς ἐπαναστάσεως
ἀνδρῶν διηγοῦνται.)

(ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΙΑ.

Ὅλαις ἢ μάνναις θλίβονται κι ὅλαις παρηγοριοῦνται
Τοῦ Γιώργ' ἢ μάννα θλίβεται, παρηγοριὰ δὲν ἔχει.
Στὸ παλεθῦρι κάθεται, τοὺς κάμπους ἀγναντεύει,
Βλέπει τοὺς κάμπους ξασηριά, βλέπει ζοὺς κάμπους ἥλιο
Τὰ ρίζοβούνια τ' Ὀλονοῦ πολὺ σκοτιδιασμένα,
Κὰν ἀπ' τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, κὰν ἀπὸ τὸ χειμῶνα·
Μηδ' ἀπ' τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, μηδ' ἀπὸ τὸ χειμῶνα.
Τὸ Δεληγιώργι κλείσανε οἱ σκύλοι οἱ Λαλαῖτοι.
Τρεῖς ἡμερούλαις πόλεμο καὶ τρία μερονύχτια,
Χωρὶς ψωμί, χωρὶς νερό, χωρὶς κána μεντάτι.
Σελήμ-ἀράπης φώναξε ἀπὸ τὸ μετερίζι·
"Ἐβγα, Γιώργι, προσκύνῃσε καὶ ρίξε τ' ἄρματά σου.—
Τὶ λές, μωρὲ παλιότουρκα, μωρὲ παλιοτουρκάλα.
Εγὼ μ' ὁ Γιώργις τοῦ Γιαννιά τοῦ πρώτου καπετάνου,
Ποῦ θάσταγε τὸν πόλεμο πεντε καὶ δέκα μέραις.
Θέλα βαστάξω κ' ἐγὼ τρεῖς νὰ μοῦρθη τὸ μεντάτι.—
Δὲν εἶν' πουλάκι ἄγριον, δὲν εἶν' ἡμερωμένο,
Νὰ πάη μέσα σὰ Τρίκορφα ζοὺς Κολοκοτρωνέους,
Νὰ δώσῃ λόγο τῶν κλεφτῶν καὶ τῶν καπετανέων,
Μεντάτι νὰ μᾶς στείλουνε μπελτίμου καὶ γλυτώσω.

Κατὰ τὸν ἀπρίλιον τοῦ 1821, ὅτε τὸ πῦρ ἤρξατο νὰ δια-
δίδηται εἰς τὸν ὑπόνομον τῆς ἐπαναστάσεως, ἐπετέθη εὐθαρσῶς
καὶ ὁ ἄμαρτωλὸς ἥρως τῆς Τριταίης κατὰ τῶν αἰμοδόρων Λα-
λαίων, καὶ βολὴς πολεμίας, διελάσασα τὴν ψόαν τοῦ Ἑλλήνος
πολεμιστοῦ, ἐθανάτωσεν αὐτὸν παραχρῆμα. Οἱ ὑπ' αὐτὸν δὲ
δώδεκα ὀρεινοὶ ἐπαναστάται δι' ἐνεδρῶν κατεσφάγησαν ἅπαντες
ὑπὸ τῶν βαρβάρων. Τὸ λυπηρὸν τέλος τῶν ἡμιθέων αὐτῶν ἔχει
θέμα τὸ προτεταγμένον ἀσμάτιον, ποιηθὲν τότε ἐν Πάτραις.)

ΓΑΜΗΛΙΑ.

Πέντε κόσκινα καὶ τρεῖς κλισάραις
Κοσκινάγανε τὸ σιμιγδάλι
Καὶ διαλέγανε μαργαριτάρι.

Ὁ γάμος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πέμπτης τῆς εβδομάδος ἡμέρας.
Οἱ προσκεκλημένοι νέοι φέρουσι περὶ τὴν δέλφιν αὐτῆς τὰ πρὸς
ἔψην καὶ ὀπτησιν τῶν φαγητῶν ξύλα. Αἱ δὲ εἰς τὴν τῶν κυ-
ρίων οἰκίαν παρθένοι εὐαίνουσιν αὐτὰ παντοίως κατασκευάζει
τὴν δὲ ἐσπέραν κοσκινίζουσαι τὸ ἄλευρον ἄδουσι τὸ προτεταγ-
μένον.

Λουμπάρδος γάμος γίνεται καὶ ἀριονκωσταντινάτος.

Τὴν παρσκευὴν καθαρίζουσι τὸν ὅποιον μέλλουσι νὰ μετα-
χειρισθῶσιν εἰς τὰ φαγητὰ σῖτον, εἴτα ἀλοῦσιν αὐτὸν εἰς τὸν
χειρόμυλον ψάλλουσαι τὸν δυσκατάληπτον, εἰς ἡμᾶς τοῦλάχισον,
στίχον.

Ψιλὸ, λιχνὸ ἔν' τὸ κόσκινο καὶ ἀφράτο τὸ προζύμι,
Καὶ σὸν ἀφρὸ τοῦ προζυμίου ἡ νύφ μας εἶναι μέσα.
Κανεῖς δὲν τὴν ἐγνώρισε, κανεῖς δὲν τὴ γνωρίζει.
Ὁ νιὸς μας τὴν ἐγνώρισε ποῦθελε νὰ τὴν πάρῃ.

Τὴν ἐσπέραν τῆς παρασκευῆς αἱ παρθένοι ἀθροίζονται περὶ
τὴν σκάφην διὰ νὰ ζυμώσωσι τὸ κοσκινισθὲν ἄλευρον· τούτων δὲ

μια, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἔχη καὶ μητέρα καὶ πατέρα ζῶντας, ἀρ-
χίζει τὸ ζύμωμα· αἱ δὲ ἄλλαι, ἀφοῦ ῥίψωσιν ἐν τῇ ζύμῃ διάφορα
νομίσματα, ψάλλουσι τὸ προτεταγμένον. Ἀπὸ τοῦ φυράματος δὲ
τούτου ζυμόνουσιν ἄπειρα μικρὰ κολλούρια, δι' ὧν καλοῦσι τοὺς
συγγενεῖς, τοὺς φίλους κλ. Ζυμόνουσι πρὸς τούτοις αἱ μὲν εἰς
τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης παρθένοι μίαν μεγάλην κολλούραν καὶ κα-
θαράν, ἡ ὁποία κόπτεται τὴν ἑσπέραν τῆς κυριακῆς εἰς τοῦ γαμ-
broῦ τὴν οἰκίαν, καὶ διαλύεται τότε ὁ γάμος· αἱ δὲ εἰς τὴν τοῦ
γαμβροῦ μίαν ὁμοίαν, ἣν κόπτει ὁ γαμβρὸς ὅταν ἔλθῃ εἰς τὴν
αὐλὴν τῆς νύμφης καὶ χύνει πρὸς τοὺς συνεβρυνκώτας αὐτοκλή-
τους ἐν τῷ γάμῳ.

Φοῦρνε μου δίπλατε καὶ τριδιπλοκαυμένε,
Ψῆσε, ῥοδίνισε τὸ χρυσὸ ψωμί,
Πῶς εἶναι κ' ἡ νύμφη ῥοδοκόκκινη.

Ὅταν ῥίπτωσι τὰ κολλούρια εἰς τὸν κλίβανον ἄδουσι τὸ

ΠΡΟΤΕΤΑΓΜΕΝΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σήκω, νύφη μας, σήκω, χρυσή μας,
Κάτσε στὸ στελεὶ καὶ μὴ δειλιάξῃς,
Γιατὶ τὸ στελεὶ μιλάει καὶ λέει·

«Σήκω, νύφη μας, σήκω, χρυσή μας,
Τώρα οἱ γάμοι σου, τώρα ἡ χαρά σου·
Ἄφεντούλης σου χαρὰ ποῦ κάνει.

Τώρα οἱ γάμοι σου, τώρα ἡ χαρά σου·
Ἡ μανούλα σου χαρὰ ποῦ κάνει.

Τώρα οἱ γάμοι σου, τώρα ἡ χαρά σου·
Τ' ἀδερφούλια σου χαρὰ ποῦ κάνουν.

Τώρα οἱ γάμοι σου, τώρα ἡ χαρά σου·
Ἡ ἀδερφούλαις σου χαρὰ ποῦ κάνουν.

Τώρα οἱ γάμοι σου, τώρα ἡ χαρά σου·
Ὁ παπούλης σου, χαρὰ ποῦ κάνει.

Τώρα οἱ γάμοι σου, τώρα ἡ χαρά σου·

Ἡ κυρούλα σου χαρὰ ποῦ κάνει.»

Αἱ παρθένοι κατὰ χορείας ἱστάμεναι περὶ τὴν νύμφην, ψάλλουσι τὸ προτεταγμένον, χύνουσαι δάκρυα συγκινήσεως.

Στελιὸ] Τὸ βάθρον, ἐφ' οὗ καθίζουσι τὴν νύμφην διὰ νὰ τὴν στολίσωσι.

Ποιά μάνα γέννησε τὴ χρυσὴ νύφη;

ἘΝὰ μὴν τὴ γέννησ' ἡ δάφνη κ' ἡ σμερτιά; —

Δὲν τὴ γέννησε ἡ δάφνη κ' ἡ σμερτιά,

Μὸν τὴν ἐγέννησε ἡ μοσχομηλιά.

Περὶ τὸ τέρμα δὲ τῆς στολίσεως τῆς νύμφης ἄδεται τὸ τεταγμένον.

Πουλάκι εἶχα στὸ κλουβί·

(Νὰ ζ' ὁ γαμπρὸς κ' ἡ νύφη)

Μοῦ σκανδαλίσθη τὸ κλουβί,

(Νὰ ζ' ὁ γαμπρὸς κ' ἡ νύφη)

Καὶ μοῦφυγε τ' ἀρῶνι,

(Νὰ ζ' ὁ γαμπρὸς κ' ἡ νύφη)

Τ' ἄστρο καὶ τὸ φεγγάρι.

Περαιωθείσης δὲ ὁλοσχερῶς ἄδουσι τὸ τεταγμένον χορεύουσαι.

Γιὰ φέрте χτένι καὶ γυαλί καὶ τῆς ἐληῆς τὸ λάδι

Νὰ λούσωμ' νὰ χτενίσωμε τὴν ἀργυρὴ γουρουντα

Πρὶν ἢ ἀρχίσωσιν οἱ ἄνδρες νὰ κείρωσι τὸ γένειον τοῦ γαμβροῦ, αἱ νεάνιδες ἄδουσι περὶ αὐτοῦ ἱστάμεναι. Οἱ δὲ παρευρισκόμενοι ἔρχονται ἐναλλάξ εἰς τὸν γαμβρὸν, καὶ ἀφοῦ σύρσωιν ὀλίγον τὸ εἰς τὴν κόμην αὐτοῦ ὃν κτένιον, καταχύνουσι νομίσματα ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ (πρὸς τὸ πρὶ τῆς σιαγόνας του ἔμπλεον ὕδατος ἄγγος, ὃ κρατεῖ εἰς ἓκ τῶν ἐκεῖ παίδων.

Γαμπρέ μ' κ' ἐκεῖ ποῦ θέλα πᾶς κ' ἐκεῖ ποῦ θέλα μείνεις
Σάν κυπαρίσσι νὰ σταθῇς, σὰ δένδρο νὰ ριζώσης,
Σὰ μῆλο σάν τριαντάφυλλο νὰ ροδοκοκκινίσῃς.

Ἡ προτεταγμένη εὐχή γίνεται ὑπὸ τῶν κορασιῶν πρὸς τὸν
γαμβρόν, ἀναχωροῦντα ὡς ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης.

Γιὰ ἰδές το τ' ἄρχοντόπουλο καὶ τὸ μπεγεντισμένο,
Δέν εἶναι τόπος νὰ σταθῇ κι' αὐλὴ νὰ ξαπεζέψῃ,
Δέν εἶναι χρυσοπάλουκο νὰ δέσῃ τ' ἄλογοτό.—
Γαμπρέ μ' γιατί' εἶσαι ροῖδινὸς κ' ὁ μαῦρος ἰδρωμένος;—
'Ο μαῦρος μ' εἶν' ἀπ' τὴν αὐγὴ κ' ἐγὼ ἀπ' τὴν καβάλα.

Ὁ γαμβρὸς, ὑπὸ πλήθους εὐθύμου παρακολουθούμενος, ἔρχετ'
ἐριππος εἰς τὴν αὐλὴν τῆς νύμφης. Αἱ δὲ νεάνιδες ἄδουσι τὸ
τεταγμένον χορεύουσαι. Τοῦτου δὲ τελειωθέντος χωρεῖ πρὸς τὴν
θύρην καὶ κόπτων τὴν κόλκον, ῥίπτει πρὸς τοὺς παρευρισκομέ-
νους καταβαίνων τοῦ ἵππου. Ἡ δὲ μήτηρ τῆς νύμφης ἰσταμένη
ἔσω τῆς θύρας μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, φέρει κύπελον μελιτός
καὶ ἀμυγδαλῶν ἔμπλεον καὶ πελᾷ τὸν γαμβρόν. Δηλοῖ δὲ
τοῦτο, ὅτι καὶ ὁ γαμβρὸς πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτῶν πρέπει νὰ
ᾔναι γλυκὺς ὡς τὸ μέλι. Ἐνταῦθα, ὁ γαμβρὸς, πετᾷ εἰς τὸ στήθος
τῆς πενθερᾶς του ροιάν, καὶ ἐὰν εὐστοχήτῃ αὐτῆς, αἶσιον ἄλλως,
ἀπαίσιον.

Ἦλιε πετεινέ, περικατέβα

Κ' ἔμπα σῆς αὐλαῖς κ' ἔμπα σῆς ρούγαις,
Περικάλεσε νὰ μᾶς τὴ δώσουν. —

Ὅλ' ἠθέλανε, ὅλ' ἀγαπᾶνε

Κ' ἡ μανούλα τῆς κείνῃ δέ θέλει.

Ἦλιε πετεινέ κτλ.

Αἱ περὶ τὸν ἐν τῇ θύρᾳ ἀκόμῃ γαμβρόν γυναῖκες ἄδουσι τὸ
προτεταγμένον, διότι ἡ μήτηρ τῆς νύμφης ἐπιμένει ζητοῦσα

τὰ ὑποσχθέντα, τὸν καλὸν οἶνον, ὃν ὑπεσχέθησαν οἱ γονεῖς του καὶ δὲν ἀπέστειλαν σωστὸν, τὴν καλὴν αἶγα καὶ τὴν παχεῖαν κλῆ- εἶτα συναινεῖ. Καὶ εἰσερχόμενοι στρώνουσι τράπεζαν εὐρεῖαν καὶ τραγηδοῦσιν εὐωχοῦμενοι, καὶ κρέατα ἀνταλλάσσοντες καὶ οἶνον μὲ τοὺς τῆς νύμφης συμπεθέρους ἐκ τοῦ ἄλλου καθημένους μέ- ρους. Ὁ δὲ ἱερεὺς ἔρχεται μετὰ τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸ μέρος ἔνθα ἡ νύμφη καὶ στεφανοὶ αὐτοῦς, εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων. Μετὰ τὸ στεφάνωμα φέρονται οἱ νυμφεῖοι εἰς αὐτοὺς, καὶ ἀποῦ ἀπα- σθῶσι τὴν χεῖρα ὅλων, ἵστανται ὄρθιοι ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ προ- σκυνοῦσιν.

Ἦλπε πετεινέ·] δυσκατάληπτον, εἰς ἡμᾶς τοῦλάχιστον.

Ἄιτος ἐβγήκε νὰ κυνηγήσῃ

Δὲν ἐκυνήγαε λαγούς, παρδίκια,

Μὲν κυνηγᾷ τὰ μαῦρα μάτια.

Ὁταν φθάσῃ ὁ γαμβρὸς εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, αἱ πα-
θενοὶ ψάλλουσι κατ' ἰδίαν χορεύουσαι.

Μαῦρα μου μάτια καὶ πλουμισμένα,

Γιὰ σᾶς δουλεύω, γιὰ σᾶς στρατεύω,

Γιὰ σᾶς τὸν ὕπνο δὲν τὸν χορταίνω.

Αἱ περὶ τὸν γαμβρὸν γυναῖκες ᾄδουσιν αὐτὸ ἥρεμα.

Γιαυχήσου σὺ ὁ κύρης τῆς τώρα στὸ κίνημά της.

Σοῦ ὕχέμαι ὡς παιδάκι μου, τώρα στὸ κίνημά σου,

Γιαυχήσου σ' ἡ μανούλα τῆς τώρα στὸ κίνημά της.

Σοῦ ὕχέμαι ὡς παιδάκι μου, τώρα στὸ κίνημά σου.

Γιαυχήσου σ' ἀδερφούλα τῆς τώρα στὸ κίνημά της.

Σοῦ ὕχέμαι ὡς ἀδερφούλα σου τώρα στὸ κίνημά σου.

Ὁταν ἀναχωρῇ ἡ νύμφη.

Ἄναχαρίτι τοῦ σπητιοῦ σ' ἀφίνω καλὴ νύχτα·
Νὰ πῆτε τ' ἀφεντούλη μου δὲν ἔρχομ' ἄλλη μέρα.
Ἄναχαρίτι τοῦ σπητιοῦ σ' ἀφίνω καλὴ νύχτα·
Νὰ πῆτε τῆς μανούλας μου δὲν ἔρχομ' ἄλλη νύχτα.
Ἄναχαρίτι τοῦ σπητιοῦ σ' ἀφίνω καλὴ νύχτα·
Νὰ πῆτε τ' ἀδερφούλια μου δὲν ἔρχομ' ἄλλη μέρα.
Ἄναχαρίτι τοῦ σπητιοῦ σ' ἀφίνω καλὴ νύχτα·
Νὰ πῆτε τσ' ἀδερφούλαις μου δὲν ἔρχομ' ἄλλη νύχτα.

Ὄταν μαρκρύνεται ὀλίγον.

Γέμ ἀποχωρίζεται κτῆς μανούλας τῆς·
Γέμ ἀποχωρίζεται κτ' ἀδερφούλια τῆς·
Γέμ ἀποχωρίζεται κς' ἀδερφούλαις τῆς.
Πάει στὰ σπῆτια τῆς, στῆς αὐλαῖς τῆς,

Παλεθούρια τῆς,

Παλεθούρια τῆς χρυσοχρυσμένα,

Ὄταν ἦναι πολὺ μακρὰν.

Στράταις μου μαρμαρώσετε, λειβάδια ξεφαντῶστε,
Γιὰ νὰ περάσ' ἡ νιόνυφη νὰ πάη στὰ γονικά τῆς.

Ἡ Εὐχὴ γίνεται ὑπὸ τῶν κορασίων.

Μιά βαμβακούλα φουντουτὴ ποῦ εἶχα τὴν αὐλή μου.
Τὴ σκάλιζα, τὴν πότιζα, πάντεχα νὰ τὴν εἶχα.
Μᾶρθε ξένος κι ἀπόξενος, μᾶρθε καὶ μοῦ τὴ πῆρε. —
Δέ σοῦπα γώ, μανούλα μου, ὅλη τὴν ἐβδομάδα
Τὸν ξένο μὴν τὸν δέχεσαι πῶρχειται στὴν αὐλή σου,
Τὶ σέ γελᾷ, τὶ σέ πλανᾷ, πέρνει τὴ βαμβακιά σου;
Κρύψε με, μάνα μ', κρύψε με νὰ μὴ μέ πάρ' ὁ ξένος. —
Σέ κρύβω γώ, παιδάκι μου, κι ὁ ξένος θὰ σέ πάρει.

Καὶ αὐτὸ ἀπὸ μέρους τῆς μητρὸς καὶ τῆς νύμφης κατ' ἰδίαν
ὥς καὶ τὸ ἄσμα λέγει.

Ἀπόψ' ἡ μάνα τῆς χρυσῆς νύμφης
Δὲν τρώει, δὲν πίνει, μήτε κοιμᾶται,
Μὸν ἔξω βγαίνει καὶ συλλογᾶται,
Καὶ τῆς γειτόνισσαίς της ρωτάει·
Γειτόνισσαίς μου καὶ συντρόφισσαίς μου,
Μὴν ἴδατε τὴν πέρδικά μου
Καὶ τῇ σπητονοικοκυρά μου;
Ξένος διαβάτης καὶ στρατολάτης
Ἦρθε καὶ πῆρε τὴν πέρδικά σου
Καὶ τῇ σπητονοικοκυρά σου.

Τὴν ἐσπέραν τῆς κυριακῆς ὅπου μένουσιν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν
γονέων τῆς νύμφης τινὲς τῶν συγγενῶν καὶ πολλοὶ ἄλλοι καὶ
αὐτό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Α'. χορός.

ΑΘΗΝΩΝ

Πῶς ἀργῆσαν συμπεθεροὶ
Νὰ μᾶς φέρουνε τῇ νύμφῃ;

Β'. χορός.

Τὴν ἀργῆσαν οἱ γονεῖς της
Νὰ μαζόξουν τὰ προικιά της.

Τὰ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ κοράσια χορεύοντα ψάλλουσιν
αὐτὸ, περιμένοντα τοὺς νυμφίους.

Πάψατ' ἀέρες πάψατε ποῦ φέρνουνε τὴ νιόνυφη.
Κᾶνε τὰ κόκκινα φορεῖ, κᾶνε τὰ κατακόκκινα.
Μήτε τὰ κόκκινα φορεῖ, μήτε τὰ κατακόκκινα,
Μὸν τ' ἄσπρα τὰ γαλάζινα ποῦ φέρνουνε τὴ νιόνυφη.

ὅταν ἔρχωνται οἱ νεόνυμφοι καὶ οἱ συμπεθεροὶ ψάλλεται
καὶ τὸ τετράστιχον.

Καλῶς ἠύραμε τὸν τόπο,
Καλοροίζικη καὶ ἡ νύφη.
Κ' ἡ κακὴ τῆς ἀνδραδέρφῃ
Ἀκαμάτρα τὴν λαλαεῖ.
Πέντε μῆνους ἐν ἀδράχτι
Κι ἄλλους τρεῖς ξεσφοντυλῖδα.

Ἄμα φθάσωσιν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ γαμβροῦ ψάλλουσι τὸ ἑ-
ξάστιχον, καὶ χορεύουσι, καὶ πίνουσι καὶ πυρσοχροτοῦσι τι-
νές.

Ξεσφοντυλῖδα] ὀνομάζουσι τὰ χοροὶ τῶν χωρικῶν τὸ νῆμας
ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τειλίζουν εἰς τὸν λαχὸν τοῦ ἀδράκτιου, πλή-
ρους νήματος οὕτως τῆς μέτρης αὐτοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τούτ' ἦσαν τοῦ μᾶς λέγανε
Καὶ μᾶς τὴν ἐπαινεύγανε,
Τὴν ταπεινὴν, τὴν σιγαλὴν
Ποῦ δὲ δανεῖζει τὸ φιλί;

Ἡ ἀνδραδέλφη ἀφοῦ ἀσπασθῇ τὴν νύμφην λέγει ἔπειτα κατ'
εἰδίαν τὸ τετράστιχον. Ἡ δὲ νύμφη φθάνουσα εἰς τὴν θύραν
τῆς πενθερᾶς τῆς ἵσταται ὀλίγον· ἡ δὲ πενθερὰ φέρει λύχνον
πλήρη ἐλαίου καὶ διὰ τοῦ δακτύλου αὐτῆς ἀλοῖφει τὴν θύραν
εἰς τέσσαρα μέρη, τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ ποιηῦσα. Σημαίνει δὲ
τοῦτο, ὅτι καὶ ἡ νύμφη πρέπει νὰ ᾔηται ὡς τὸ ἔλεον μαλακὴ καὶ
καλὴ τὴν καρδίαν, καὶ ὁ σταυρὸς νὰ τὴν φυλάττῃ ἀπὸ κακῶν.
Τούτου τελειωθέντος, εἰσέρχονται ὅλοι, κάθηνται
εἰς τὴν τράπεζαν καὶ τραγῳδοῦσι τὸ ἐπόμενον.

Χαίρετ' ὁ πεῦκος στὸ γκρεμνὸ κ' ὁ ἔλατος σὰ χιόνια.
Χαίρεται κ' ἓνας νιὸς καλὸς 'ς ἓνα χρυσὸ τραπέζι.
Τρεῖς λυγεραῖς τὸν ἐκερνοῦν κ' αἱ τρεῖς καλαῖς κοπέλλαις·
'Ἡ μιὰ κερνάει μὲ τὸ γυαλί κ' ἡ ἄλλ' μὲ τὸ ποτήρι,
Κ' ἡ τρίτη ἡ καλλίτερη μὲ τ' ἀσημαίνιο τάση·
"Ὅσαις φοραῖς τὸν ἐκερνάει τόσα λόγια τοῦ λέει.—
Μὲρ τὸ κρασί σ' εἶναι γλυκὸ, τὰ λόγια σου φαρμάκια.

Γιὰ φάει, κόρη μου, γιὰ πιὲ καὶ πίσω μὴ θυμᾶσαι.
Βρὲ πῶς μοῦ λές νὰ φᾶ, νὰ πιῶ καὶ πίσω μὴ θυμᾶμαι.
Θυμᾶμαι τὸν πατέρα μου καὶ λυόνω σὰν τ' ἀλάτι.
Γιὰ φάει, κόρη μου, γιὰ πιὲ καὶ πίσω μὴ θυμᾶσαι.
Βρὲ πῶς μοῦ λές νὰ φᾶ, νὰ πιῶ καὶ πίσω μὴ θυμᾶμαι.
Θυμᾶμαι τὴ μανούλα μου καὶ λυόνω σὰν τ' ἀλάτι.
Γιὰ φάει, κόρη μου, γιὰ πιὲ καὶ πίσω μὴ θυμᾶσαι.
Βρὲ πῶς μοῦ λές νὰ φᾶ, νὰ πιῶ καὶ πίσω μὴ θυμᾶμαι.
Θυμᾶμαι τ' ἀδερφούλια μου καὶ λυόνω σὰν τ' ἀλάτι.

Ὁ διάλογος γίνεται ὅταν ἡ πενθερά φιλεῖ τὴν νύμφην ἰδιαιτέρως.

Κόψετέ την τὴν κολλούρα,
Τὴν φιλοκασχινισμένη,
Τὴν ἀφρατοζυμωμένη.

Τὴν ἐσπέραν τῆς κυριακῆς φέρουσιν εἰς τὴν τράπεζαν ἄγγος,
ὑπὸ λαμπράδος φωτιζόμενον, καὶ ρίπτουσι διάφορα νομίσματα·
ἔπειτα ἀνίστανται ὅλοι καὶ χορεύουσι, καὶ τραγωδοῦσι τὸ
τρίστιχον, καὶ κόπτουσι τὴν κολλούραν τῆς νύμφης, καὶ διαλύε-
ται ὁ γάμος.

ΒΑΚΧΙΚΑ.

Φέτο τ' ἀμπέλια χάλασαν
Κι' ἀπὸ καιροῦ δὲν κᾶνε,
Κ' ὅσοι μπεκρίδες τᾶκουσαν
Ἐπесαν νὰ πεθᾶνε.
Ἐκάνανε συμβούλιο
Νὰ πᾶνε σ' ἄλλον τόπο
Νὰ βροῦνε τὰ κρασιὰ φθηνά,
Κι' ἄς κάνουνε καὶ κόπο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Τὸ ποτηράκι πού κρατεῖς
Νᾶμουν ψάρακι μέσα,
Ἐσύ νὰ πίνης τὸ κρασί,
Κ' ἐγὼ νὰ πλέγω μέσα.

ΑΘΗΝΩΝ

Α'.

Γέρος εἶσαι δὲ φελᾶς,
Τὸ κρασί μὴν τὸ χαλᾶς.

Β'.

Γέρος γέρος μὲ τὰ γένεια
Ποῦ στραγγίζει τὰ βαγένια.

ΕΡΩΤΙΚΑ

ΤΡΕΙΣ χρόνους ἐπερπάτησα καὶ τρία μερονύχτια
Μὲ μιὰ χαμαῖδοπέρδικα, μιὰ ψιλογερδανοῦσα,
Ποῦχε τῆς χήνας τὸ λαιμὸ, τῆς πέρδικας τὰ κάλλη·
Νὰ τῆς μιλήσω ντρέπομαι, νὰ τῆς τὸ πῶ ντιργέμαι·
Νὰ τὴν ἀφῆσ' ἀφίλητη ταχιά γελάει μ' ἐμένα.
Μὰ πῆγα καὶ τὴν φίλησα στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια. —
Ποιὸς ἦταν ποῦ μὲ φίλησε στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια. —
'Εγὼ ἤμουν ποῦ σέ φίλησα στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια.
Ῥίξε τὸν ἴσκιο χαμπηλὰ καὶ τὸ μαντήλι δίπλα
Νὰ μὴ φανῇ τὸ φίλημα ποῦ σ'ἔχω φιλημένα.

Βρὲ σεῖς χιλιδώνια καὶ μαῦρα πουλὶζι
Γιὰ παραχαμπηλῶστε τῆς φτερούγαις σας
Γιὰ νὰ σὰς δώσω γράμμα ἀπ' τὰ χέρια μου,
Νὰ πᾶτε τῆς καλῆς μου καὶ τῆς μάννας μου,
Τ' ἐγὼ ἔμαι στὸ Μησύρι καὶ στὰ Μέθενα.
Μὰ καὶ ἔναι μιὰ γυναῖκα μάγισσας παιδί·
Μαγεύει τὰ καράβια καὶ δὲν ἀρμενοῦν,
Μαγεύει τὰ πουλάκια καὶ δὲν ἀπετοῦν,
Μαγεύει τὰ ποτάμια καὶ δὲν τρέχουνε.
'Εμάγεψε καὶ μένα καὶ δὲν ἔρχομαι.
Ὅταν κινάω νάρθω λάσπαις καὶ νερά.
Ὅταν γυρίζω πίσω ἥλιος καὶ χαρά.
Σοῦ στέλλω τὸ μαντήλι χαιρετίσματα,
Κὶ ἂν ἦναι λαιρωμένο πάντεχε ναρθῶ,
Κὶ ἂν εἶν' μοσχοπλυμένο μὴ μὲ καρτερῆς,
Τὶ μένα μὲ μαγέψαν, δὲν ἔμπορῶ ναρθῶ.

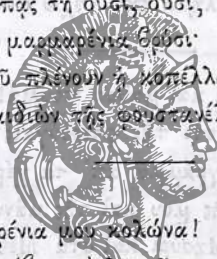
Ἀγαπῶ ἵνα χιλιδώνι·
 Σκύλλα ἢ μάννα μὲ μαλόνει·
 Χιλιδώνι μου ν' ἀπέχης,
 Γιατὶ διάφορο δὲν ἔχεις.—
 Πῶς ν' ἀπέχω νὰ ξεχάσω,
 Τὴν ἀγάπη μου νὰ χάσω,
 Ποῦ γὼ ἔμει ξένος καὶ κανέν δὲν ἔχω,
 Παρὰ εἰς τούτῃ τὴν ἀγάπη τρέχω;

Ποταμὲ, ὅταν γιομίζης,
 Καὶ βαρῆς καὶ κυματίζης,
 Πάρε με στὰ κύματά σου,
 Στὰ γλυκογυρίσματά σου,
 Νὰ μὲ πᾶς τὴ δύσι, δύσι,
 Μὲς τὴ μαρμαρένια θαύσι·
 Καὶ ποῦ πλένουν ἡ κοπέλλαις
 Τῶν παιδιῶν τῆς εὐσταλείαις,

Μαρμαρένια μου κοιλίονα!
 Γιὰ κατέβα στὸ λειμῶνα
 Νὰ σὲ φθιάσω κυπαρίσσι,
 Καμαρίτσα μὲ τὴ θρύση,
 Νᾶρχωντ' ἡ ξανθαῖς νὰ πλένουν,
 Ἡ μαυρομμάταις νὰ λευκαίνουν.

Κόβω μιὰ κλάρα,
 Κλαρίτσα λεῖμονιᾶ
 Καὶ πιάνω μι ἀγαπητικιά.
 Κόρη, ποιὰ μάννα,
 Μαννούλα σ' ἔκαμε
 Καὶ σ' ἔστειλε σ' ἐμένανε;—

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μιά γρηά χηνούλα,
Χηνούλα μ' ἔκαμε
Καί μ' ἔστειλε 'ς ἐσένανε,
Ποῦχε τὰ μάτια,
Ματάκια σάν ἐλγά,
Καί ζούρλαν' ὅλα τὰ παιδιὰ,
Ποῦχε τὰ στήθη
Τὰ στήθη της πλατὺ,
Ζωγραφισμένο σὰ χαρτί.
Ποῦχε τὸν ἄσπρο,
Τὸν ἄσπρο τὸ λαιμό,
Γαργάριζε σάν τὸ νερό.

Κάτω στῆς ἄσπραις θάλασσαις πύργους εἶναι κτισμένος,
(Μολύβι σκεπασμένος).

Καὶ στὰ παλεθουράκια του κάθονται τρεῖς κυράδες,
(Μὰ 'σαν καὶ συνουράδες.)

Ἢ μιὰ ξομπλιάζει τὸν αἰτὸ καὶ ἡ ἄλλη τὸν πετρίτη,
(Παρασκευὴ καὶ τρίτη)

Καὶ ἡ τρίτη ἡ καλλίτερη τὸν ἥλιο συντηριάζει
(Καὶ τὰ φλωρι' ἀραδιάζει)

Γιὰ ἔβγα, ἥλιε μ', γιὰ ν' αὐγῶ, γιὰ λάμψε γιὰ νὰ λάμψω·
Βρὲ σὺ κ' ἂν λάμψης, ἥλιε μου, θὰ κάψης τὰ χορτάρια·
Κ' ἐγὼ κ' ἂν λάμψω, ἥλιε μου, θὰ κάψω παλληκάρια.

Δευτέρα ἡμέρα κίνησα νὰ πᾶ νὰ κυνηγήσω·
Τὴ στράτα ὅπου πάγαινα, τὴ στράτα ποὺ παγαίνω
Παπαδοπούλ' ἀπάντησα, μ' ἕνα μαντήλι μῆλα·
Ἢ Να μῆλο τῆς ἐγύρεψα, κίνη μού δίνει πέντε·
Δὲ θέλω γὼ τὰ μῆλα σου τὰ τσαλοπατημένα,

Μὲν θέλω τὸ κορμάκι σου νὰ τὸ χαροῦμ' ἀντάμα. —
Βρὲ μένα τὸ κορμάκι μου πολλοὺς δραγάταις ἔχει.

Μορὴ παπαδοπούλα!
Γιαῦγα στὸ παλεθῦρι
Τὰ μάτια σου νὰ ἰδῶ
Γιὰ νὰ μὴν τρελλαθῶ. —
Γιτὶ τὸν Ἀρβανίτη,
Τὶ θέλεις νὰ τὰ ἰδῇς;
Περδίκια ἔναι στὰ πλάγια
Καὶ πάγαινε νὰ ἰδῇς
Γιὰ νὰ μὴν τρελλαθῇς. —
Μορὴ παπαδοπούλα!

Γιαῦγα στὸ παλεθῦρι
Τὰ φρόδια σου νὰ ἰδῶ
Γιὰ νὰ μὴ ζουρλαθῶ.
Γιτὶ τὸν Ἀρβανίτη,
Τὶ θέλεις νὰ τὰ ἰδῇς;
Γαϊτάνια στὸ παζάρι
Καὶ πάγαινε νὰ ἰδῇς
Γιὰ νὰ μὴν τρελλαθῇς.

Μορὴ παπαδοπούλα!
Γιαῦγα στὸ παλεθῦρι
Τὰ δόντια σου νὰ ἰδῶ
Γιὰ νὰ μὴν τρελλαθῶ. —
Γιτὶ τὴν τὸν Ἀρβανίτη,
Τὶ θέλεις νὰ τὰ ἰδῇς;
Ρύζ' εἶναι στὸ παζάρι
Καὶ πάγαινε νὰ ἰδῇς
Γιὰ νὰ μὴ ζουρλαθῇς.

Δένδρον εἶχα στὴν αὐλή μου
Γιὰ παρηγοριά δική μου.
Δὲν τὸ ξέρω τὶ δένδρ' εἶναι.
Πράσινα, ξανθὰ ἔν' τὰ φύλλα
Κὶ ἀσημένια τὰ κλονάρια.
Κόρη κάθεται στὸν ἴσκιο
Κι' ἀριομπλέχ' ἓνα γαϊτάνι.
Ξῆντα δυὸ λογιῶν τὸ φθιάνει.
Κι' ἂν τὸ πλέξῃ κι' ἂν τὸ σώσῃ
Τίνος θέλει νὰ τὸ δώσῃ;
Δόμ' το μένα τοῦ λεβέντη,
Τοῦ πτωχοῦ καὶ τοῦ γιარέντη
Νὰ τὸ βάλω στὸ ζουνάρι,
Στ' ἀργυρό μου καλαμπάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Στῆς Γιαννάκαινας τὸν πύργο

Παλληκάρια τραῦν καὶ πίνουν·

Παλληκάρια ὅλα ἴσια,

Ὅλα σὰν τὰ κυπαρίσσια·

Ὅλα στὸ χορὸ χορεύουν,

Τὰ φεσάκια των στραβεύουν·

Κι' ὅγιος τὸ χορὸ χαλάσει

Τὸ φεσάκι του θὰ χάσει,

Νὰ τὸ πάρῃ τὸ ποτάμι

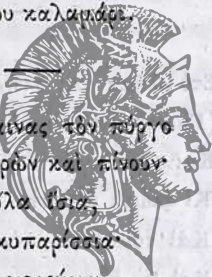
Νὰ τὸ πάῃ τῇ δύσει, δύσει,

Μὲς τῇ μαρμαρένια βρύσῃ

Κεῖ ποῦ πλένουν ἡ κοπέλλαις

Τῶν παιδιῶν τῆς φουστανέλλαις.

ΑΘΗΝΩΝ

Κίνησαν τὰ κλεφτόπουλα
Τὰ Κολοκοτρωνόπουλα,
Καὶ πᾶν τὸν πέρα μαχαλὰ
Ποῦ ᾿ν' τὰ κοράσια τὰ πολλά.
Μὰ κεῖ τὰ πιάνει μιὰ βροχὴ
Καὶ μιὰ κακὴ ταραμονή.
Καὶ βράχυσαν τὰ τσιάμικα,
Φτοῦν τὰ πλατιά πουκάμισα.
Μάζο, Μαρούκο μ' χάχαλα
Νὰ στεγνοθοῦν τὰ τσιάμικα.
Κούνα, Μαρούκο μ' τὰ φλωριὰ
Κ' ὁ Θεοδωρῆς τὰ τσιάμικα.

Στὸ κλῆμα καὶ στὴν κερασιά,
(Γιωργούλα μου καὶ Ἀναστασιά)
Καίνουσι ἀγάπην ἐπίασα
Κὶ ἀκόμα δὲν τὴν φίλησα.
Καὶ τόμαθε καὶ ἡ γειτονιά
Καὶ μ' ἔβγανε μπερμπατουριά. —
Μὲ φίλησες μορὲ γιτί
Ποῦ νὰ σὲ ἰδῶ στὴ φυλακή.
Μὲ φίλησες καὶ σήμερα
Ποῦ νὰ σὲ ἰδῶ στὰ σίδερα.

Γιάννιο μου! γιὰ δὲ φαίνεσαι τοῦτο τὸ καλοκαίρι
Νὰ περβατῆς ἄρματωλὸς μὲ τὸ Βασίλ' ἀντάμα
Σὰ δυ' ἀδερφούλια γκαρδιακά, σὰν πολυαγαπημένα.
Χαρὰ καὶ ἂν ταῦρρ χαίρονται, λύπη καὶ τὴν περνᾶνε.

Κί ἂν ταῦρῃ κίνας πόλεμος τὰ δύο τους πολεμᾶνε.
 Μὰ τοὺς ἐμπῆκ' ὁ πειρασμὸς γιὰ νὰ τοὺς ξεχωρήσῃ
 'Μ ἀγάπησ' ὁ μικρότερος τοῦ μέγα τῇ γυναίκα,
 Μὰ ντρέπεται νὰ τῆς τὸ πῆ νὰ τῆς τὸ κουβεντιάσῃ.
 Μὰ μιὰ λαμπρῇ, μιὰ κυριακῇ καὶ μιὰ καλὴν ἡμέρᾳ,
 Μαυγῆκ' ἡ κόρ' ὅκ τὸ λουτρὸ κι ὁ νιὸς ἀπ' τὸ μπαρμπέρι,
 Συναπαντήθησαν τὰ δύο, στέκεται τῆς τὸ λέει
 'Εγὼ, νυφούλα μ', σ' ἀγαπῶ γυναίκα νὰ σὲ πάρω.—
 'Εσύ μὲ θέλεις μιὰ φορὰ κ' ἐγὼ σὲ θέλω δέκα.
 Σκότωσ' τὸν ἀδερφοῦλι σου γυναίκα νὰ μὲ πάρῃς.—
 Βρὲ πῶς νὰ τῷ βρωμ' ἀφορμὴ νὰ πᾶ νὰ τὸν σκοτώσω.—
 'Εσεῖς χωράφια ἔχετε, ἀμπέλια νὰ μοιρᾶστε.
 Ῥίξτον ἀπ' ἄκρη χωραφιοῦ κι ἀποκλαδοῦρ' ἀμπέλι.
 Τὸ μαῦρῃ του καθάληκε στὸν ἀδερφοῦν πάει.
 Γειά σου, χαρά σου, ἀδερφέ.— Καλῶς τὸν ἀδερφό μου.—
 'Εμεῖς χωράφια ἔχομε, ἀμπέλια νὰ μοιρᾶσιν.—
 Σὺ δὲν ἀδερφέ μου, μὴν τὸ λές καὶ μὴν τὸ κουβεντιάσῃς.
 Γυναίκια λόγια μὴν ἀκοῦς, γυναίκα εἶς' ἀπὸ σου.
 Γυναίκαις πέρνεις ὅσαις θές κι ἄλλ' ἀδερφό δὲν κάνεις.
 Τὸ μαῦρῃ του καθάληκε στὸ σπῆτι πέρνει πάει.
 Γειά σου, χαρά σου, νύφη μου.— Καλῶς
 Χρυσὸ μαχαίρι ἔβγαλε, τῆς κόβει τὸ κεφάλι.

Ὅλον τὸ μάϊ δὲν ἔβρεξε, χορτάρι δὲν ἐγίνει.
 Γίνει τ' ἀγριοχόρταρο καὶ πῆγ' ἓνα ζουνάρι.
 Τὸ τρῶν τὰ λάφια καὶ φοφᾶν, τ' ἀρκουδία κ' ἡμερόνε.
 Τὸ τρῶν τὰ λάγια πρόβατα καὶ λησμονᾶν τ' ἀρνιά τους.
 Τὸ μάθατε σεῖς ἡ ἔμορφαι καὶ σεῖς ἡ μαυρομυῆταις.
 Τὸ μάϊ κρασί μὴν πίνετε, ἔξω μὴν κοιμηθῆτε,
 Τ' ἐμάθανε τρία παιδιὰ καὶ περπατᾶν τὴ νύχτα.

Σούρνε ψωμί για τὰ σκυλιά, κριάς για τὰ λοντάρια
Σούρνε τὸ μαγιοχόρταρο μέσα στὴ ταμπακέρα.
.....

Ἀπόψε κρύον ἔκαμε, κρύο καὶ τρεμουντάνα·
Τὰ περιγιάλια πῆξαν καὶ οἱ κάμποι μαραχιάσαν.
Καὶ σεῖς περιβολάκια μου μὲ τὸ πολὺ τὸ ἀνθη,
Μὴν ἴδατε τὸν ἀρνηστὴ, τὸν ψεύστη τῆς ἀγάπης ;
Ὅταν ἐφίλιε κ' ἔλεγε γλυκεῖα ποῦ ν' ἡ ἀγάπη·
Καὶ τώρα μ' ἀπαράτητε σὰν καλαμιὰ στὸν κάμπο·
Θερίζουν, πέρνουν τὸν καρπὸ καὶ ἡ καλαμ' ἀνεμίσκει·
Βαίνουν φωτιά στὴν καλαμιὰ γιὰ νὰ μαυρίσ' ὁ κάμπος.
Μαύρ' εἶν' κ' ἐμέν' ἡ καρδιά μου, μαύρη καὶ ραχλιασμένη.
Βουλιέμαι τοῦ καταρχῶ ἡ καρδιά μου δὲ μ' ἀρίνει...

Ἀπὸ ψηλὰ νὰ γκρεμισθῇ καὶ χαμπηλὰ νὰ πέσῃ·

Σὰν τὸ γυάλι νὰ ραισθῇ, σὰν τὸ κηρί νὰ αἰδέσῃ.

Τὸ βλέπεις κείνο τὸ βουνὸ τὸ πέρα καὶ τὸ δῶθε.
Ἀνάμεσα στὰ δυὸ βουνὰ δὺ ἀδέρφια ἔναι θαμμένα·
Κὶ ἀνάμεσα στὰ μνήματα κλῆμα ἔναι φυτρωμένο·
Κάνει σταφίδα ράζακὴ καὶ τὸ κρασί μοσχάτο.
Κὶ ὅγιος τὸ κόψει κόβεται, κὶ ὅγιος τὸ φάει πεθαίνει,
Κὶ ὅγιος τὸ πᾶει στὸ σπῆτι του ποτὲ παιδί δὲν κάνει.
Νᾶχε τὸ πᾶει καὶ ἡ μάνα μου νὰ μεῖχε κάνει μένα.
Σὰ μ' ἔκαμε τί μ' ἤθελε, σὰ μ' ἔχει τί μὲ θέλει.
Ἐγὼ τῆς νύχταις προβατῶ, τὴ νύχτα μὲ σκοτάδι.
Ξένοι μοῦ πλένουν τὰ σκουτιά, ξένοι μοῦ τὰ μπαλόνε·
Τὰ πλένουν μιὰ, τὰ πλένουν δυὸ στῆς τρεῖς μοῦ τὰ πετᾶνε.
Πάρε, ξένε μ', τὰ ροῦχα σου, πάρε καὶ τὰ σκουτιά σου,
Τὶ δῶ νερό δὲ βρίσκεται, σαποῦνι δὲν πουλιέται.

Βαίνω τὰ δάκρυα μου νερό, τὸ φτύσμα μου σαπούνι,
Καὶ τὴν ἀχνούλα τῆς καρδιάς ἥλιο νὰ τὰ ψαχνίσῃ.

Ὅταν σὲ καλοθυμηθῶ κι' ὅταν σὲ βάλ' ὁ νοῦς μου,
Σὰ θάλασσα βουρκώνουμαι, σὰν κῦμα δέρν' ὁ νοῦς μου.

Μάτια καὶ φρύδια ἔβλεπα καὶ πίστευα καϋμένους·
Μὰ τὴν καρδιά δὲν ἤξερα κ' ἐβγῆκα γελασμένους.

Μάτια ποῦ δὲ φαίνονται, χεῖλη ποῦ δὲν ζηγᾶται,
Κορμί ποῦ δὲ συγχοπερνάει γλήγωρα λησμονᾶται.

Βραδιάζει, ξημερώνει, χαράζει καρτερώ,
Γιὰ νάρθη τὸ πουλί μου νὰ παρηγορηθῶ.

Οὐράνι καὶ ποιητὴ μου!

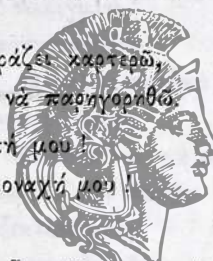
Πῶς κοιμᾶμαι μοναχὴ μου!

Ὅταν λείπῃ τὸ πουλί μου εἶναι ὅλα σκοτεινά·
Κι' ὅταν ἀρχινήσῃ νάρθη πρασινίζουν τὰ βουνά.

Σὰν τὸ λιθάνι νὰ καῶ, σὰν τὸ κερί νὰ λύσω,
Σὰν τὸ νερὸ νὰ σκροπισθῶ κι' ἀνὶ σὲ λησμονήσω.

Μὴ θαρρῆς κ' ἡ ἑμορφιά σου στέκει πάντα μιᾶς λογῆς·
Θενὰ μαρानθῇ νὰ πέσῃ σὰν τὰ λούλουδα τῆς γῆς.

Καὶ τὰ τραγούδια λόγια ἔναι, καρδιαῖς παρηγοροῦνε,
Σὰν ταῖς ψυχαῖς ποῦ καρτεροῦν παράδεισο νὰ ἰδοῦνε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τρώγω μὲ τρώγει τὸ φαῖ, πίνω μὲ πίν' ἡ πίκρα,
Γιατ' ἔχω μέσα στὴν καρδιά φαρμακερὴ σαῖτα.

Ἄς τραγουδήσω κι ἄς χαρῶ τὰ δροσερά μου νιάτα,
Γιατί θά μ' τὰ πλακώσουνε μὲ μιὰ μεγάλη πλάκα.

Οὐρανέ μου μὲ τ' ἀστέρια !
Ποῦναι τὰ δικά μας ταῖρια ;

Ποιὸς ἀσκήκης σὰν κ' ἐμένα
Στὸ παζάρι περπατεῖ,
Τρέχουνε τὰ δύο μου μάτια
Σὰν τὴ σιγαλὴ βροχή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΓΝΩΜΙΚΑ.

Ξένε μ', σὰ θέλεις πανδριά
Ἔλα κοντὰ μ' ἐμένα
Νὰ σοῦ πῶ ποιά ἔναι γιὰ σένα.
Κοντὴ γυναῖκα μὴν παρῆς·
Κουβάρι τειλιγμένο
Καὶ κακοτυγισμένο.
Ξένε μ', σὰ θέλεις πανδριά
Ἔλα κοντὰ μ' ἐμένα
Νὰ σοῦ πῶ ποιά ἔναι γιὰ σένα.
Ψηλὴ γυναῖκα μὴν παρῆς·
Καρδιά ξεκλονισμένη·
Πάντα κακοκαρδισμένη.
Ξένε μ', σὰ θέλεις πανδριά
Ἔλα κοντὰ μ' ἐμένα
Νὰ σοῦ πῶ ποιά ἔναι γιὰ σένα.
Μαύρη γυναῖκα μὴν παρῆς·
Βάρκα κατρανωμένη·
Πάντα δυστυγισμένη.
Ξένε μ', σὰ θέλεις πανδριά
Ἔλα κοντὰ μ' ἐμένα
Νὰ σοῦ πῶ ποιά ἔναι γιὰ σένα.
Ροῦσα γυναῖκα μὴν παρῆς·
Σακούλ' ἀλευρωμένο
Καὶ κακοτινιασμένο.

Ξένε μ', σὰ θέλεις πανδριά
Ἰλα κοντὰ μ' ἐμένα
Νὰ σοῦ πῶ ποιὰ νῆναι γιὰ σένα.
Δίχια γυναῖκα ἔπαρε,
Νᾶχῃ καὶ μαῦρα μάτια·
Ὅσο κι ὅσο κι ἂν ξεπέσῃ,
Πάντα μαῦρα μάτια θᾶχῃ.

Τὸ μῆλο ποῦναι στὴ μηλιά τὸ καλογινομένο,
Ἢ πέφτει, ἢ μαραίνεται, ἢ τὸ πουλὶ τὸ τρώει.
Ἐπὶ εἶναι καὶ τ' ἀνύπαντρο συντ' ἄρχετ' ὁ καιρὸς τοῦ.

Ὁ ἔρωτας εἶναι πουλὶ καὶ στὰ μαυιὰ ντυμένος,
Καὶ στῶν ἀνθρώπων τῆς καρδιάς εἶναι περιπλεγμένος.

Ὅποιος εἰς ἀγάπῃ μπερδεπθῇ μὴν παινευθῇς ἡ γινῶσι,

Τί μὴ τὸ θεῖο τρελλανέται καὶ ἄς ἔχῃ καὶ ἄλλη τόση.

Τὸ ἔχε γειὰ καῦμός εἶναι, καὶ στὸ καλὸ μιὰ ζάλη,
Καὶ τὸ καλῶς ὀρίσατε εἶναι χαρὰ μεγάλη.

Πόσοι ἐχθροὶ φαίνονται ἐμπιστεμένοι φίλοι,
Κ' ἔχουν φαρμάκι στὴν καρδιά καὶ ζάχαρι στὰ χεῖλη.

Ὁ κόσμος μὲ τὰ θάσανα εἶν' ἀνακατωμένος.
Κανεὶς δὲν ἐγεννήθηκε νᾶν' εὐχαριστημένος.

Ὁ κόσμος εἶν' ἓνα δένδρι, κ' ἐμεῖς τ' ὀπωρικὸ του·
Ὁ χάρος εἶναι τρυγητὴς καὶ πέρνει τὸν καρπὸ του.

Ἡ τιμὴ τιμὴ δὲν ἔχει·
Καὶ χαράστον ποῦ τὴν ἔχει.

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ.

Ἐχθές προχθές ἐπέρασα τοῦ χάρου τὰ σωκάκια·

Μὰ εἶδαν τὰ ματάκια μου κ' ἀκούσανε ταυτιά μου.

Ὁ χάρος ἔτρωγε ψωμί σ' ἓνα χρυσό τραπέζι·

Χίλοι, μίλοι τὸν κέρναγαν καὶ χίλοι σταυρωμένοι.

Κέρνα κ' ἡ ἀδερφοῦλα μου μὲ τ' ἀσημένιο τάση·

Μὰ τρέχαν τὰ ματάκια της σὰν κλῆμα κλαδεμένο·

Μὰ τρέμε κ' ἡ καρδοῦλα της σὰ μῆλο μπαρμένο.

Κι' ὁ χάρος τὴν ἐτήραζε καὶ ὁ χάρος τὴν τηράει·

Μὲρ τέχεις, Τάσιο μου, ποῦ κλαίς καὶ θασυναστενάζεις;

Χάρε μὲν, ποῦ μ' ἐρώτησες νὰ σοῦ τ' ὁμολογήσω.

Ἐχὼ σειριά καὶ καρτερεῖ, τὸ σῶί μου μὲ θέλει·

Μὲ θέλ' ἡ ἀδερφοῦλα μου καὶ ἄλλ' ἢ σειριά μου.

Νὰ μοῦ χαρίσης τὴ ζωὴ πεντέξι χρόνι' ἀκόμα. —

Ἐδῶ δὲν εἶναι χάρισμα ζωὴ νὰ σοῦ χαρίσω.

Τοιγὰρ εἶσαι στὴ ξενιτιά νὰ πᾶς καὶ νὰ γυρίσης.

Εἶσαι στὸν ἄδη, Τάσιο μου, ὅπου ἔν' οἱ πεθαμένοι.

Πές της νὰ μὴ σὲ καρτερῇ, νὰ μὴ σὲ παντυχαίνη·

Ὅταν νὰ στύψ' ἡ θάλασσα νὰ γίνη περιβόλι,

Ὅταν ν' ἀσπρίσ' ὁ κόρακας νὰ γίνη περιστέρι,

Τότε νὰ σὲ παντέχουνε καὶ νὰ σὲ καρτεροῦνε.

Ζάχαρι πάλι ζάχαρι, ρύζι καὶ πάλι ρύζι.

Τ' εἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται, τ' ἀνδρόγυνο π' χωρίζει.

Γιὰ ἰδέστε τ' νέου τὸ κορμὶ καὶ φθιάστε καὶ τὸ μνημ·

Νᾶναι τὸ μνημ· ἀρύνο, νᾶναι μορφοβαμμένο,

Καὶ στὴ δεξιὰ τοῦ τῆ μεριά ν' ἀφῆστε παλεθύρι
 Νὰ μπαίν' ὁ ἥλιος· τὸ πρῶτ' καὶ τὸ δροσιὸ τὸ θράδου,
 Νὰ μπαينوβαίνουν τὰ πουλιά νὰ φέρουν τὰ χαμπέρια·
 Μὰ πῶς περνᾶν οἱ ζωντανοί, πῶς εἶν' οἱ πεθαμένοι.
 Παρακαλῶ τὴ μαύρη γῆς, τὴ ραχλιασμένη πέτρα,
 Αὐτὸν τὸ νιὸ ποῦ σοῦστεῖλα, αὐτὸ τὸ παλληκάρι
 Μὴν τὸ λαιρώσης περισσά, νὰ μὴ μοῦ τὸ ραχλιάσης·
 Τραντάφυλλο νὰ τὸν κρατῆς, μῆλο νὰ τὸ μυρίζης. —
 Δὲν εἶμαι μάννα νὰ λυπῶ, πατέρας νὰ τὸν θέλω,
 Δὲν εἶμ' ἡ ἀδερφοῦλα τοῦ νὰ τὸν παραπονιέμαι·
 Μένα μὲ λένε μαύρη γῆς καὶ ραχλιασμένη πέτρα,
 Ποῦ τρώ τὰ τρυφερά κορμιά, τὰ δροσερά των νιάτα.

Σημ. Τὸ 1846 διαβαίνοντες ἀπὸ τὸ Ἀγιονόριον τῶν Κλεω-
 νῶν ἐγράψαμεν τὰ προτεταγμένα μοιρολόγια, τὰ ὁποῖα μᾶς
 εἶπε μία ποιμενίς, ἥτις ὀνομαζέτο Σοφία, Μεζύνου.

Τὰ μοιρολόγια, ἡ ἀσέλεια τῆς Σοφίας καὶ ἡ γλυκύτης τῶν
 μαρμαρινῶν ὀμμάτων αὐτῆς, ἐκίνησαν τὴν περιέργειάν μας νὰ ἐρω-
 τήσωμεν πολλοὺς περὶ αὐτῆς καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν, καὶ περὶ τῶν
 μοιρολογίων, ἂν ᾔται ἰδικὰ τις, ἢ ἀπὸ ἄλλων τὰ ἤκουσε. Τὴν
 στιγμὴν ἐκείνην σεμνὸν περιεχόθη ἐρύθημα εἰς τὰς ῥοδοχρόους
 καὶ δροσεράς αὐτῆς παρειάς, καὶ ἐφαίνετο ἀρνούμενη μετὰ
 πολλῆς χάριτος. Ἀλλ' ἔπειτα, ἀφοῦ καὶ πάλιν ἐρωτήσαμεν,
 εἶπε σιγαλῇ τῇ φωνῇ. Ὅταν ποτὲ ἔχω πόδιον εἰς τὴν καρ-
 δίαν, καὶ πηγαίνω τὰ πρόβατα πέραν τῶν λειβαδίων ὅπου
 πλειότερον τὸ χορτάρι καὶ ὁ τόπος καλλίτερος, καὶ εἶμαι
 μόνη καὶ ἐνθυμοῦμαι τὴν ἀποθαροῦσαν ἀδελφὴν μου Τάσιον
 καὶ τὸν ἐξ' αὐτῆς μου, αὐτὰ καὶ ἄλλα μουρμουρίζω. Ἐκ
 τούτων ἡμπορεῖ νὰ εἴπη τις, ὅτι εἶναι ἰδικὰ τῆς.

Μὰ τρέχαν τὰ ματάκια τῆς σὰν κλῆμα κλαδεμένο.

Ὡραῖος ὁ στίχος, διότι τὰ ὕμματα δὲν τρέχουσιν εἰμὴ δά-
 κρυα, τὰ ὁποῖα δὲν φαίνονται, καὶ διότι ὡσὰν τὸ κλῆμα ὅταν
 κλαδεύεται ῥέουσι...

Μὰ τρέμε κ' ἡ καρδοῦλα της σὰ μῆλο μαραμένο.

Καὶ ἡ παραβολὴ αὕτη ὠραία, διότι ἡ καρδιά μόνον μὲ τὸ μῆλον δύναται νὰ παραβληθῇ. Τὸ τρέμε ἔσως ἡ ποιήτρια ἐννοεῖ τὸ μῆλον ὅταν ᾔηται εἰς τὴν μηλαίαν, καὶ ᾔηται μαραμένον, καὶ τρέμει ὑπὸ τῶν ἀνέμων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΣΤΕΙΑ.

Πέρασ' από 'να γιοφύρι
Μὰ εἶδα μιὰ στὸ παλεθύρι·
Κένταγε τὸ κέντισμά της,
Μὲ τὴ μάννα της κοντά της.
Καὶ ἡ μάννα τὴν μαλόνει
Καὶ τὴ δαυλομουντσουρώνει. —
Καλὲ μάννα, παντρεψέ με,
Σπητονοικοκύρεψέ με.
Γέρων ἄνδρα μὴ μοῦ δώσης,
Τῦστερα θὰ μετανώσης,
Γιατ' ὁ γέρος τὰ ξετάζει,
Κάθεται τὰ λογαριάζει·
Ποῦ 'ν' τ' ἀλεύρη, ποῦ 'ν' τ' ἀλάτι,
Ποῦ 'ν' ἡ ἀστὴ ἡ λαθουράτη·
Ποῦ τὰ γὰρ τῆς ἐβδομάδας
Καὶ τὰ ψάλλα τῆς ταύλας.

Τὶ νὰ γένω ἢ κακομοίρα
Μὲ τὸν κρεστὰ τοῦ πῆρα·
Ποῦ 'ν' κοντὸς καὶ κασιδιάρης,
Καὶ λωθὸς καὶ λεβιδιάρης·
Τὸ τσαρούγι του στὸ φράχτη·
Τὸ περπόδι του στὴ στάχτη·
Ὅσο νὰ ποδέσῃ τὸνα
Πῆρε τὸ μεγάλο γιόμα·
Ὅσο νὰ ποδέσῃ τ' ἄλλο
Πῆρε τ' ἄστρο τὸ μεγάλο.
Τὸνα ἐβῆδ' εἶναι ζεμένο,
Τ' ἄλλο στὸ παχνὶ δεμένο.
Τὸ γαϊδούρι μὲ τὸ σπόρο
Πῆρε τὸ μεγάλο δρόμο.

Κάτω στ' ἀγιοργίου τὴν τούρλα
Ἕνας παπᾶς λειτούργα·

Μὰ στοχῆσθη τὰ γερά του
 Καὶ τὰ δισκοπότηρά του·
 Στέλνει μένα τὸν καῦμένο,
 Φίλο κ' ἀναμπιστεμένο
 Γιὰ νὰ πᾶ νὰ τοῦ πὰ φέρῳ.
 Πάω βρῖσκ' ἀρνὶ ψημένο
 Καὶ κριάρι σουγλισμένο·
 Κάθουμαι καὶ τρῶ καὶ πίνω.
 Μὲ κερνᾶνε μιὰ φορὰ,
 Καὶ φιλιῶ τὴν παπαδιά.
 Νάτος κι' ὁ παπᾶς καὶ μπαίνει·
 Τὴν τρανὴ ματσούκα πέρνει·
 Μὰ μοῦ ῥίνει μπρὸς καὶ πίσω,
 Δὲν μπορῶ νὰ τῆς μετρήσω.
 Δὲν τὸ πέρνω στὴν ψυχὴ μου
 Πόσαις τρώει τὸ πετσί μου.

Βρὲ μπάρμπα Χρυσανθάκη,
 Δὲν τόκαμες καλά·
 Ποῦ πιάσες τὸ κοράσι
 Μέσα στὴν ἐκκλησιά.
 Μὴτ' ἄγνοια ἐφοβήθης,
 Μήτε κοντινάτα,
 Μὲν πιάσες τὸ κοράσι.
 Μὲ τὰ ποδήματα.—
 Δεκοχτ' ἀρβανιτοπούλαις,
 Δώδεκα βασιλοπούλαις,
 Τὸ φιλὶ δίναν καὶ πέρναν
 Καὶ τὸ δυάσμο διαμερίζαν.
 Πέρασα κ' ἐγὼ διαβάτης,
 Μοῦδосαν κ' ἐμέν' μεράδι,
 Μοῦδосαν κ' ἐμέν' μεράδι
 Τὴν κοντούλα, τὴ γιομάτη.

Χόρεψε, μαῦρε γρηά,
 Στοῦ παιδιοῦ μας τὴ χαρά.—
 Δὲ μὲ βλέπεις, μαῦρε γέρο,
 Πῶς πηδῶ καὶ πῶς χορεύω.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ.

Βαγένι δωδεκάσφηνο,
Πᾶσα σφήνα κι' ὄνομα.

- Ἄψυχο ψυχὴ δὲν ἔχει καὶ στὸν οὐρανὸ παγαίνει.
- Ἕνα ταψάκι βούτυρο ὅλον τὸν κόσμ' ἀλοιθεῖ.
- Τὸ φίδι τρώει τὴ θάλασσα κ' ἡ θάλασσα τὸ φίδι.
- Δυὸ βουβάλια δέρνονται ναυγάνουν ἄσπρο χούμας.
- Ὁ θεὸς μ' ὁ κοντοκούβαρος μὲ τὰ πολλὰ ζουνάρια.

Μιά καλὴ νοικοκυρίτσα
Χῶρος ἀλεύρι φθιάν' πιτίτσα.

- Μιά κλησίτσα θολωτὴ
Ἕνας στύλος τὴν κρατεῖ.

- Τ' ἄρμυρὸ, τ' ἀνάλατο
Στὸ δένδρουλι κρέμεται.

- Κουφίος ἔλατος·

Ἐπλὴ φωνή,

Μιά βαρκούλα φορτωμένη
Στὴ σπηλιτσα πάει καὶ μπαίνει.

- Καρακάξα μακρονούρα,
Γαλῆωρα μαγερευτούρα.

- Πέντε δέκα κουβαλᾶνε,
Δεκοχτὼ σφυρολογᾶνε,
Καὶ ἡ κυρὰ μαριὰ σαρόνει.

- Ἄνω κάρι, κάτω κάρι,
Ζέρβενο, ζερβενοκάρι.

- Νουρέντα
Χορέντα
Ῥογέντα,
Μὰ κεφαλέντα
Δὲ χορέντα.

Εἴπαμε πολλὰ καὶ σώνει·
"Ἄς λαλήσῃ κι' ἄλλ' ἀηδώνι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τηλικον χρονον . . . 1808

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τιμᾶται δραχ. . . 1 50.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050657